

دفتر گزارش کار و فعالیت‌های آزمایشگاهی

تاریخ اجرای آزمایش:

آزمایش شماره ۹

نوسان‌ساز‌ها

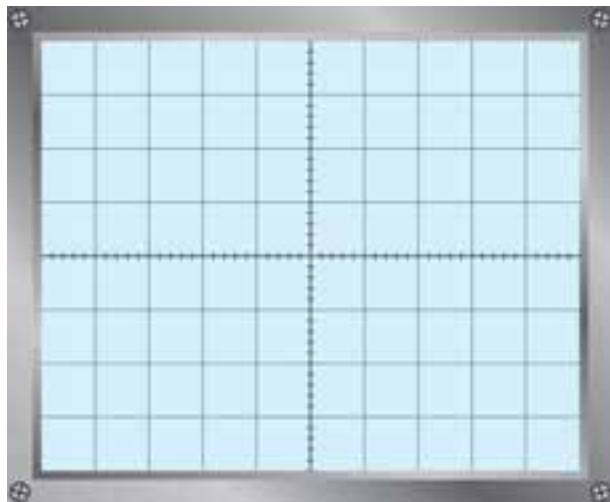
هدف کلی آزمایش

٤_٩- خلاصه مربوط به مراحل ساخت سیم پیچ

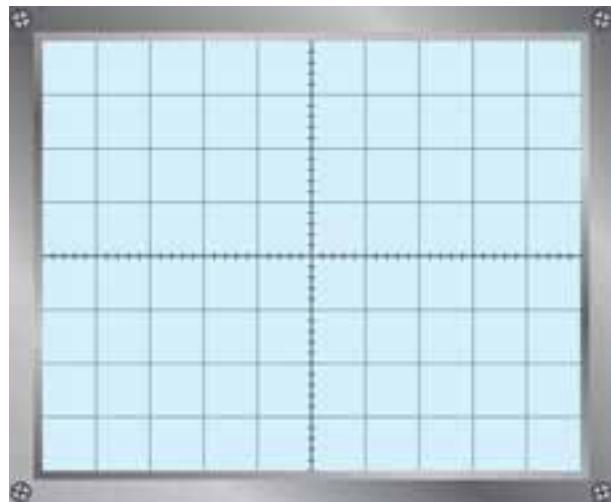
۵-۹- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت دوم)

۱_۵_۹_ مدار آزمایش نوسان‌های میرا شونده

۵-۹-۵- شکل موج نقاط A و B

نمودار ۹-۲- شکل موج نقطه B

نمودار ۹-۱- شکل موج نقطه A

۶-۹-۵- لب ایجاد نوسان میراشهونده

F ..... Hz

۶-۹-۵-۷- فرکانس نوسان میراشهونده

۷-۹-۵-۸- نسبت فرکانس اندازه‌گیری شده و فرکانس ورودی

$\frac{F}{F_{in}}$ .....

F ..... F_n

۸-۹-۵-۹- نتایج حاصل از تغییر فرکانس ورودی

۹-۹-۵-۱۰- نتیجه اثر حذف خازن ۱۰٪ میکروفارادی

۶-۹- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت سوم)

۳-۶-۹- ترسیم مدار آزمایش نوسانساز کولپیتس

۶-۹- ولتاژ DC پایه‌های ترانزیستور در حالتی که نوسان نمی‌کند :

V_B ..... ولت

V_E ..... ولت

V_C ..... ولت

V_{CE} ..... ولت

۱۰- ۶-۹- کلاس کار و ناحیه کار تقویت‌کننده

۱۲- ۶-۹- مقادیر ولتاژ بایاس ترانزیستور در شرایط وجود نوسان

V_B ..... ولت

V_E ..... ولت

V_C ..... ولت

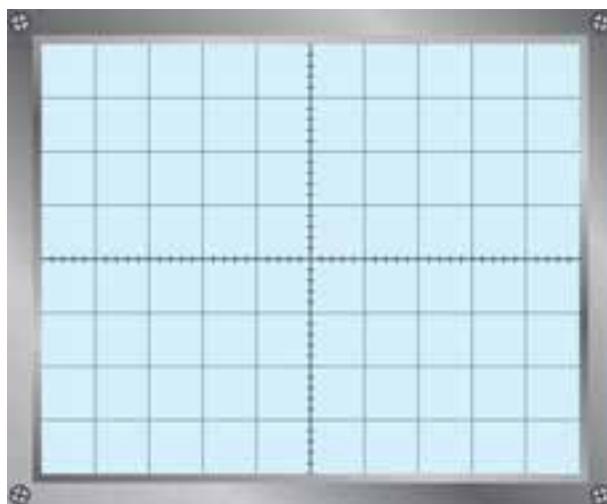
V_{CE} ..... ولت

۱۳- ۶-۹- مقایسه مقادیر ولتاژ پایه‌ها در حالت بدون نوسان و با نوسان

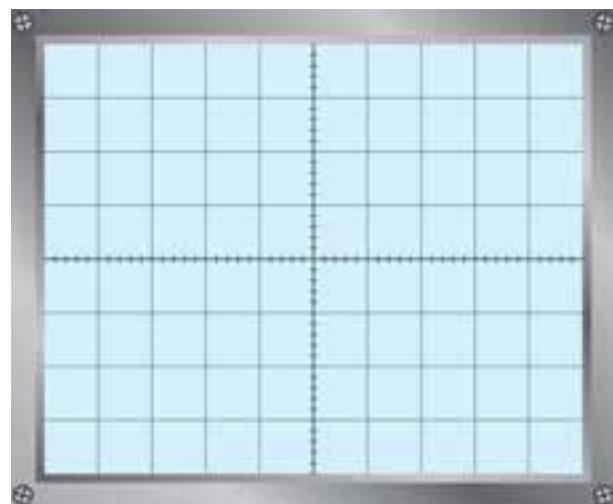
فعالیت فوق برنامه

ویژه هنرجویان علاقه‌مند، شماره فنی ترانزیستورهای معمولی که hfe آن بین ۷۵ تا ۱۲۰ است.

۶_۹_۱۴- شکل موج نقاط A و M

نمودار ۴- شکل موج نقطه M

نمودار ۳- شکل موج نقطه A

۶_۹_۱۵- میزان اختلاف فاز بین موج ورودی و خروجی

Φ ..... درجه

۶_۹_۱۶- مقدار پیک ولتاژ ورودی و خروجی و فرکانس آنها

V_{pp} ..... ولت V_{opp} ..... ولت

T ..... sec F ..... Hz

۶_۹_۱۷- محاسبه مقدار بهره ولتاژ

$$A_V = \frac{V_{opp}}{V_{inpp}} = \text{.....} \text{ مرتبه}$$

۶_۹_۱۸- بررسی مقدار A_V با رابطه

$$\frac{C_3 + C_4}{C_3}$$

۶_۹_۱۹- بررسی اثر تغییر حافظهای C_3 و C_4 روی شکل موج خروجی

۷-۹- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

۸-۹- پاسخ به الگوی پرسش

۱-۸-۹- به چه دلیل در نوسان‌ساز مورد آزمایش، بین سیگنال ورودی و خروجی اختلاف فاز وجود ندارد؟

۲-۸-۹- به چه دلیل پایداری فرکانس نوسان‌ساز، به نقطه کار ترازیستور بستگی دارد؟

۳-۸-۹- اصل بارک هاوزن را شرح دهد.

۴-۸-۹- چرا در مدار مورد آزمایش از تقویت‌کننده بیس مشترک استفاده شده است؟

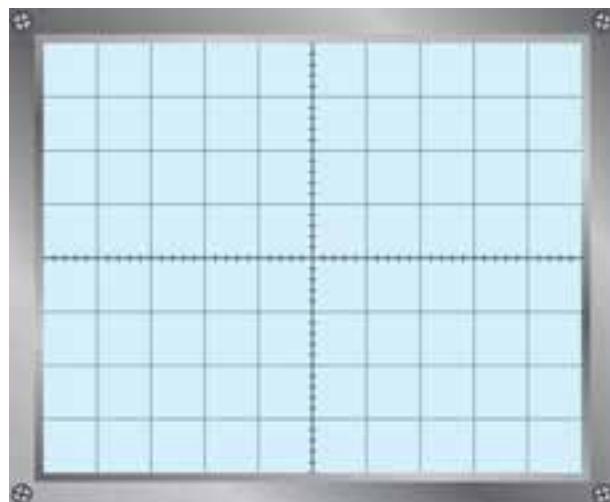
۵-۸-۹- چرا روی بیس ترازیستور نوسان‌ساز مورد آزمایش، خازن بای‌پاس وجود ندارد؟

۱۲-۹- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت چهارم)

نوسان‌ساز RC پُل وین

۱۲-۹- مدار نوسان‌ساز پُل وین

۹-۱۲-۶- شکل موج خروجی نوسانساز

نمودار ۹-۵- شکل موج خروجی نوسانساز

۹-۱۲-۷- دامنه یک تا پیک موج خروجی و فرکانس آن

V_{opp} ..... ولت

T ..... ثانیه

$$F = \frac{1}{T} = \dots \text{Hz}$$

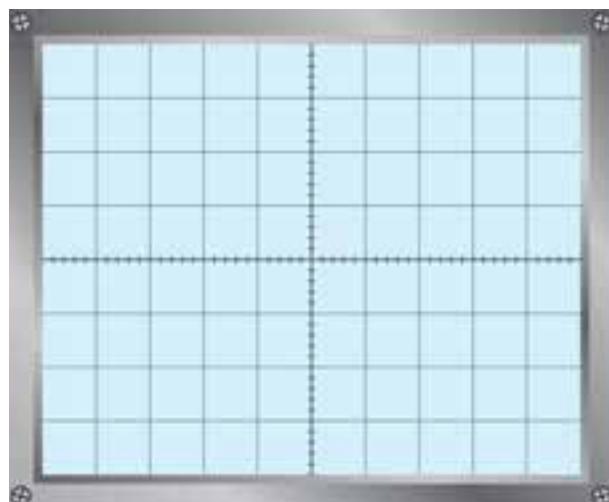
$$F = \frac{1}{2\pi RC} = \dots \text{Hz}$$

۹-۱۲-۸- محاسبه فرکانس موج

۹-۱۲-۹- محاسبه فرکانس با استفاده از فرمول

۹-۱۲-۱۰- مقایسه فرکانس موج به صورت عملی و تئوری

۹-۱۲-۱۱- شکل موج ورودی تقویت‌کننده

نمودار ۹-۶- شکل موج ورودی تقویت‌کننده

V_{npp}	ولت	۹-۱۲-۱۲ دامنه پیک تا پیک موج ورودی
$A_V = \frac{V_{opp}}{V_{inpp}}$	مرتبه	۹-۱۲-۱۳ محاسبه بهره ولتاژ تقویت کننده
$B_V = \frac{V_{inpp}}{V_{opp}}$	مرتبه	۹-۱۲-۱۴ محاسبه ضریب تقویت شبکه فیدبک
$A_V \times B_V$		۹-۱۲-۱۵ تحقیق اصل بارک هاوزن
Φ	درجه	۹-۱۲-۱۶ میزان اختلاف فاز بین موج ورودی و خروجی تقویت کننده

فعالیت فوق برنامه

تحقیق ویژه هنرجویان علاقهمند، مدار اشمیت تریگر و کاربرد آن

۹-۱۳ نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

۹-۱۴ پاسخ به الگوی پرسش

۱-۹-۱۴-۱ مدار تقویت کننده با ضریب تقویت مثبت را با آی‌سی ۷۴۱ رسم کنید و فرمول بهره ولتاژ آن را بنویسید.

۱۴-۲ مدار شبکه برگشتی نوسانساز پل وین را رسم کنید.

۱۴-۳ فرکانس موج ایجاد شده توسط نوسانساز پل وین از چه رابطه‌ای به دست می‌آید؟

۱۴-۴ برای تغییر فرکانس موج ایجاد شده توسط نوسانساز، چه قطعاتی را باید تغییر داد؟

۱۴-۵ آیا بین سیگنال ورودی و خروجی شبکه برگشتی در این نوسانساز، اختلاف فازی وجود دارد؟

۱۴-۶ نوع فیدبک در نوسانساز پل وین مثبت است یا منفی؟

۱۸-۹ پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت پنجم)

نوسانساز موج مربعی (مولتی ویراتور آستابل)

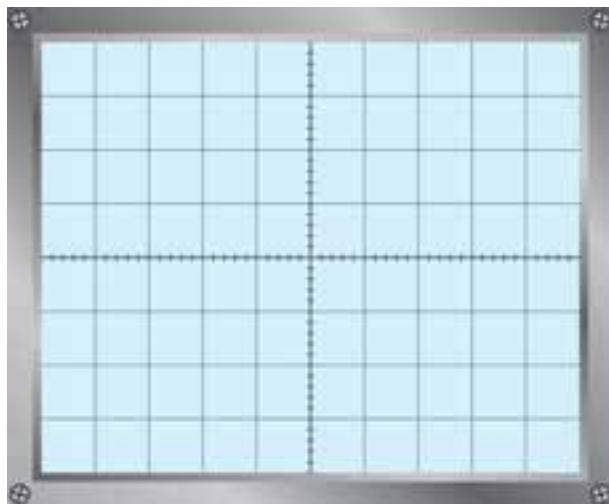
۱۸-۹ مدار نوسانساز موج مربعی (مولتی ویراتور)

۱۸-۳ ولتاژ پایه‌های ترانزیستورها

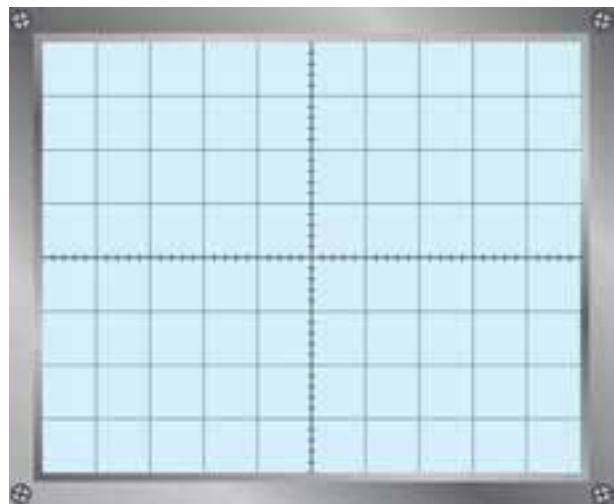
جدول ۱ ولتاژ پایه‌های ترانزیستورها

ولتاژ پایه‌ها	Q_1	Q_2
V_C		
V_B		
V_E		

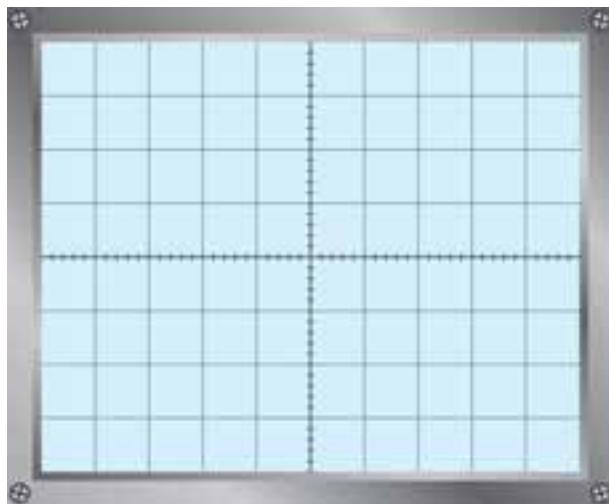
۹-۱۸-۴ - شکل موج نقاط مختلف ترانزیستورها

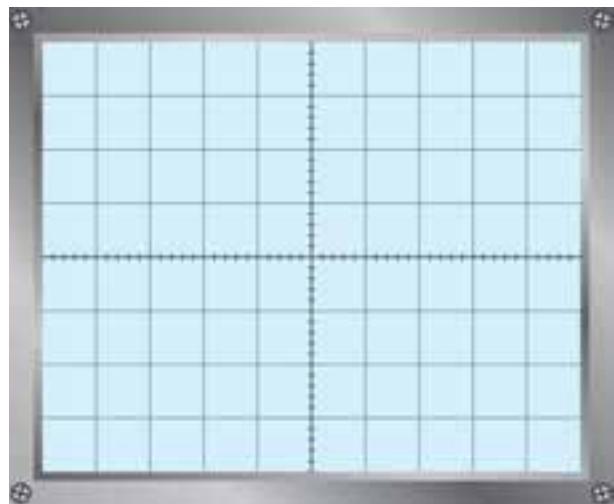
نمودار ۹-۸ - شکل موج V_{B1}

نمودار ۹-۷ - شکل موج V_{C1}

نمودار ۹-۱۰ - شکل موج V_{B2}

نمودار ۹-۹ - شکل موج V_{C2}

۹-۱۸-۵ - مقدار پیک تاییک هر یک از موج ها

V_{C1PP} .....

V_{C2PP} .....

V_{B1PP} .....

V_{B2PP} .....

T .....

۹-۱۸-۶ - زمان تناوب هر یک از موج ها

۷-۱۸-۹- محاسبه پریود موج‌ها با استفاده از فرمول

T $\backslash \mathfrak{f} R_B$ .....

١٨-٩ محاسبة زمان تناوب و فرکانس موج با توجه به تغییر مقادیر R_B و C

جدول ٢-٩

مرحله	$R_{B1} = R_{B2} = R_B$	$C_1 = C_2 = C$	T	F
١	$\backslash K\Omega$	/ $\backslash \mu F$		
٢	$\backslash K\Omega$	/ $\backslash \mu F$		
٣	$\backslash V K\Omega$	/ $\backslash \mu F$		

۱۹- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

۲۹۔ پاسخ به الگوی پرسش

۱-۲۰-۹- نام دیگر مولتی ویراتور آستابل (بدون تحریک خارجی) را بنویسید.

۳-۲۰-۹- مولتی ویراتور آستابل مولد چه نوع سیگنال هایی است؟

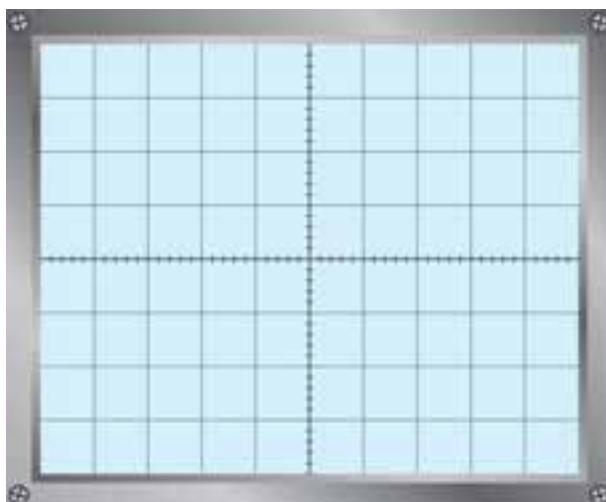
.....
.....
.....
.....

۴-۲۰-۹- در مولتی ویراتور آستابل با کاهش ظرفیت خازن ها فرکانس نوسان چه تغییری می کند؟

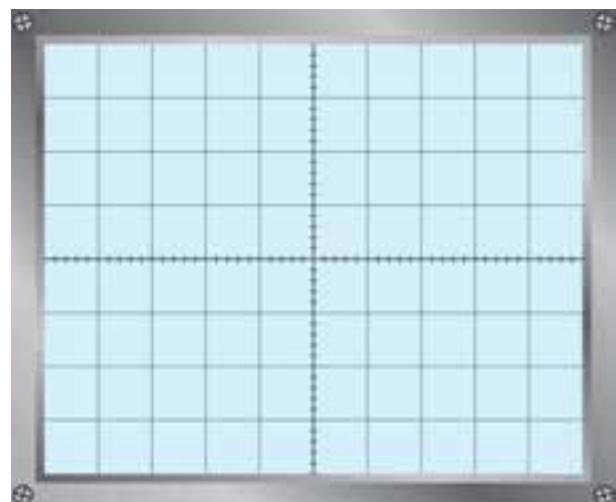
.....
.....
.....
.....

۵-۲۰-۹- یک مولتی ویراتور آستابل دارای ثابت زمانی ثانیه $0/68$ و ثانیه $0/5$ است.

شکل موج های تقریبی V_{C_1} و V_{C_2} را در نمودارهای ۱۱-۹ و ۱۲-۹ با مقیاس مناسب رسم کنید.

نمودار ۱۲-۹- شکل موج V_{C_2}

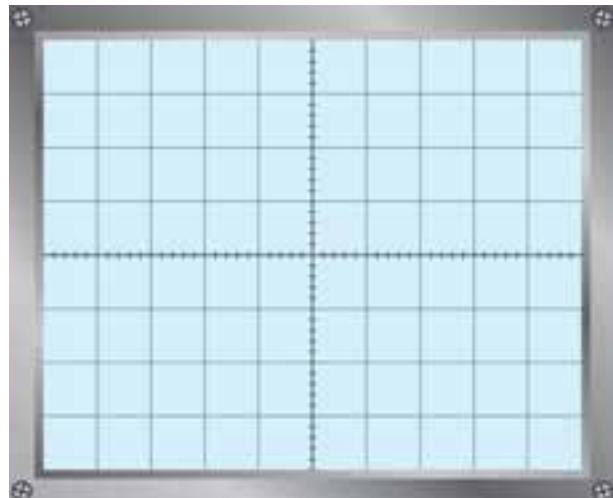
نمودار ۱۱-۹- شکل موج V_{C_1}

۶-۲۰-۹- فرکانس موج سؤال ۵-۲۰-۹

T .....

F .....

۲۱-۹- پاسخ به کار عملی برای هنرجویان علاقه‌مند (فعالیت فوق برنامه)
۲-۹- شکل موج کلکتور TR

نمودار ۹-شکل موج کلکتور، TR

۳-۲۱-۹- محاسبہ پریود و فرکانس موج

T ..... .

F .....Hz

٤-٢١-٩- محاسبہ فرکانس موج خروجی

T_{m,n} ..... .

F_{max} ..... Hz

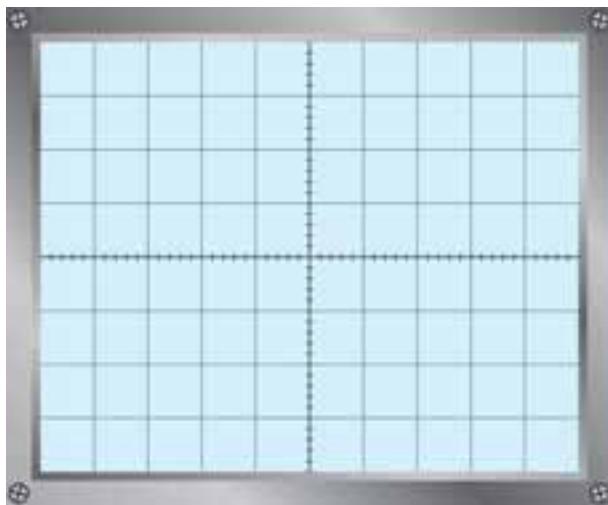
T_{max} ..... .

$F_{m,n}$ ..... Hz

۲۴- پاسخ مربوط به مراحل اجرای آزمایش (قسمت ششم)

نوسانساز با آی‌سی ۵۵۵

۱_۲۴_۹_شکل مدار نوسان‌ساز با آی‌سی ۵۵۵

نمودار ۹-۱۴- شکل موج نوسانساز

۹-۲۴-۵- شکل موج خروجی نوسانساز

۹-۲۴-۶- محاسبه پریود و فرکانس موج

T ..... .

F ..... Hz

۹-۲۴-۷- محاسبه فرکانس موج با استفاده از فرمول

T ..... .

.....

۹-۲۴-۸- مقایسه فرکانس موج خروجی از طریق اندازه‌گیری و محاسبه

.....

.....

۹-۲۵- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

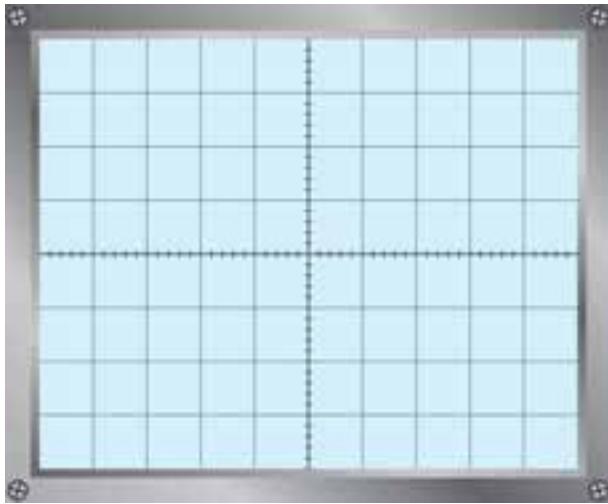
.....

.....

.....

۹-۲۶- پاسخ به الگوی پرسش

۹-۲۶-۱- در جدولی، کار هر یک از پایه‌های آی‌سی ۵۵۵ را به اختصار، توضیح دهید.

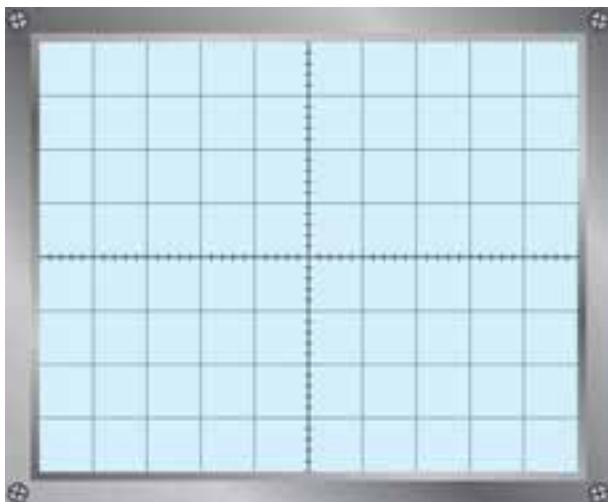
نمودار ۹-۱۵- شکل موج دوسر خازن

۹-۲۶-۲- شکل موج دوسر خازن C و V_o را با

مقیاس مناسب در نمودارهای ۹-۱۵ و ۹-۱۶ رسم کنید.

۹-۲۶-۳- پریود موج‌ها از چه رابطه‌ای به دست

می‌آید؟

نمودار ۹-۱۶- شکل موج V_o

۹-۲۶-۴- اگر $R_A = ۳/۲K\Omega$ و $R_B = ۶/۸K\Omega$

$C = ۱\mu F$ باشد، پریود و فرکانس موج مربعی ایجاد شده توسط

آئی‌سی را محاسبه کنید.

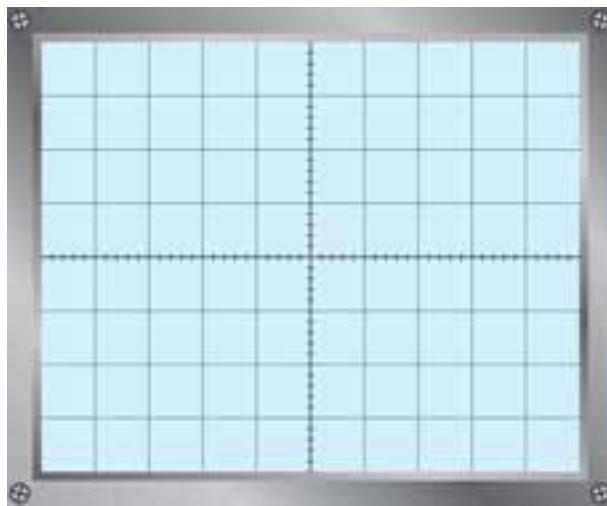
۵-۲۶ فرانس موج ایجاد شده توسط آی‌سی را با تغییر چه قطعاتی می‌توان تغییر داد؟

۲۶-۹- تغییر مقدار V_{CC} چه تأثیری روی موج نوسان‌ساز دارد؟

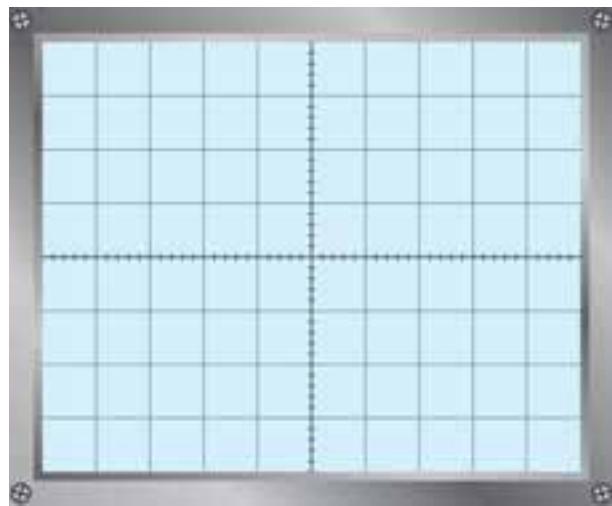
۲۷-۹- نتایج کار برای هنرجویان علاقهمند (فعالیت فوق برنامه)

۱-۲۷-۹- نتایج کلی حاصل از آزمایش‌ها به طور خلاصه

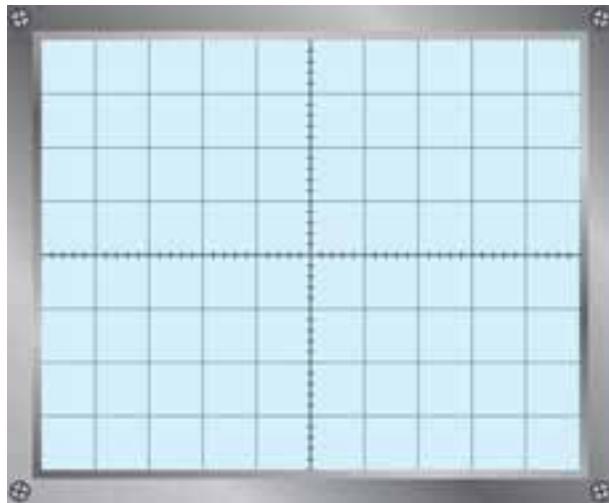
۲۷-۹-شکل موج و C_A و V_o و R_A

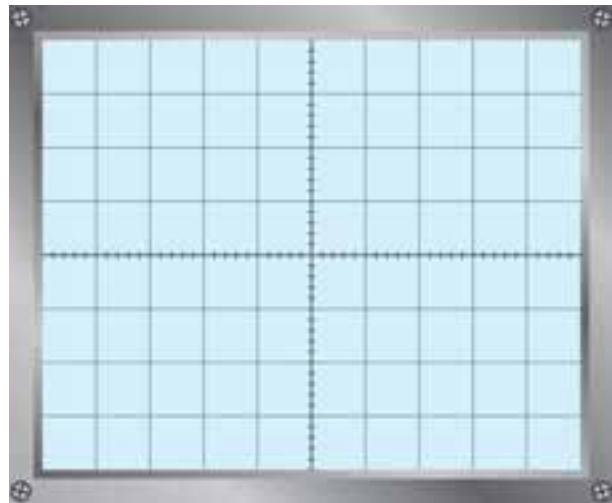
نمودار ۱۸-۹ - شکل موج C_A

نمودار ۱۷-۹ - شکل موج V_0

نمودار ۲۰-۹-شکل موج R_8

نمودار ۱۹-۹-شکل موج V_0

۲۸-۹- ارزشیابی آزمایش شماره ۹

ردیف	عنوان	نمره پیشنهادی	نمره کسب شده	تاریخ / /
۱	انضباط	۱		نام و نام خانوادگی مریبان کارگاه : ۱
۲	میزان مشارکت و همکاری	۱		.....۲
۳	رعایت نکات اینمی	۱		محل امضاء مریبان کارگاه : ۱ _____
۴	استفاده صحیح از دستگاهها	۱		۲
۵	تنظيم گزارش کار	۲		
۶	صحت مراحل آزمایش شماره ۹	۱۴		نام و نام خانوادگی هنرجو : .....
۷	نمره فعالیت فوق برنامه	۲		محل امضاء هنرجو : ۲ _____
۸	نمره نهایی آزمون شماره ۹	۲۲		
۹	تشویق و تذکر			